

СВОБОДА

РІК XVIII. НЬЮ ЙОРК, Н. Й. ЧЕТВЕР, 15. ГРУДНЯ, 1910. ЧИСЛО 50.

VOL. XVIII. NEW YORK, N. Y., THURSDAY, DECEMBER 15, 1910. No. 50.

До Русинів Американської Землі.

Кожному відомо, що в слідуючій році припадають 50-ті роковини смерті нашого найбільшого поета, Т. Г. Шевченка. Чим був для нас сей геній і в чім лежить його заслуга для нашої суспільности, — говорило ся у нас багато разів, але се говоренє не сподуляризувало доси імени великого народного кобзаря на Американській Русі.

В старім краю не найдете одної грамотної людини, котра не уміла би вичисляти кілька найважніших дат з життя Шевченка. Прості селяне і робітники вчувають, а відтак і деляються при кожній нагоді улюблені Шевченкові вірші, одушевляють ся його незрівняними поезіями, загірвають ся його кличами та ідеями і, де тільки можуть, віддають честь його пам'яті. А у нас як?..

Ми сваримо ся безустанно за церкву та віри, лізаємо з „ходаками“ у царство небесне, а про справу народні не знаємо нічого, або дуже мало...

Багато у нас говорять ся про любов вітчизни, та про патріотизм, але що то таке ся вітчизна або сей патріотизм — мало кому відомо.

Обдовжена та виснажена руська земля з її ріками і горами — се ще не ціла вітчизна, а „гримке“ киванє пальцем в роботу своєю ворогови — се ще не цілий патріотизм.

Наша вітчизна, се не тільки той шмат землі, на котрім живуть наші люди але і самі ці люди зі всіма їх звичаями і обичаями, з їх веселим чи сумним побутом, зі всіма народними прикметами чи хибами, зі всіма здобутками чи стратами, зі всіма народними героями, поетами, писателями, громадянськими діячами, словом — з усім тим, що становить загальне народне добро.

Патріотизм, се безкористна любов усього рідного народу, а особливо тих його верств, котрі коротають свій вік у якій небудь неволі, чи то фізичній чи духовій. Не той патріот, хто засає до готового стола або — як декотрі кажуть — до „повного жолоба“ і поживає залюбки народне добро. Не той патріот, хто в тяжких хвлях народних усуває ся на задній плян і приглядаєт ся байдужним оком на завзяту боротьбу своїх рідних з сильним та лютим ворогом. Не той патріот, хто багатого говорить, а мало, або зовсім нічого не робить і не той патріот, хто багатого бере, а мало, або зовсім нічого не дає...

До патріотизму належить, побіч багатьох інших річей, любов рідного слова та рідної мови, любов своєї рідної краси, своїх питомих природних та артистичних творів. Сюди належить також любов та почитанє тих талановитих одиниць, котрих Бог наділяв іскрою високої поетичної творчости, даром ясновидія, геніяльними прикметами.

Геніяльною та високо поетичною людиною був і наш Шевченко. Пам'ять його вічного генія збираєт ся святкувати уся соборна Україна. Правда, роковини його смерті святкують ся по цілій Русі кожного року, але сьогорічні пом'янки мають вибити більші та для нашої народної справи

користивші. Ми повинні обняти думкою весь п'ятидесятилітній період від смерті великого поета і застановити ся, що ми за той час для своєї вітчизни придбали і які думки та ідеї поетові доси в житє ввели. Се буде піввіковий обрахунок нашої суспільности під зглядом усіх тих правдань, які завдячуємо впливови Шевченківської музи на наше народне відроженє.

І наша Американська Русь не хоче оставати по заду. І ми мусимо почитати пам'ять Шевченка. Від святкованя 50-тих роковин його смерті не відтягнеть ся мабуть ніхто, хіба... ну, хіба таке сотворить Боже, котре не варта назвати ся людиною!

Сею справою займав ся вже особіний „Шевченківський Комітет“, котрий постановив собі зібрати відповідний капітал і з цього капіталу утворити особіний стипендійний фонд ім. Шевченка для незасібних учеників в старім краю.

Яким же робом прийти до цього капіталу?

Будемо давати вечерниці в честь Шевченка сьміри по цілій Американській Русі. Весь чистий дохід з цих вечерниць буде посилати ся на руки згаданого комітету. Комітет буде квітувати публічно усі, хочби найдрібніші квоти і при кінці року евенчуально по відсвяткованю Шевченківських роковин у кожній місцевости, пішле усю призирану квоту wraz з фондацийним актом до Наук. Товариства ім. Шевченка у Львові.

Се був би — так сказати — матеріяльний бік справи, але є тут ще інша, важніша річ: справа моральна. Святкованем 50-тих роковин смерті Шевченка, сподуляризуєт ся по всіх усяках його імя і його думки та кличі. Вже найвищий час, щоб наш нарід дізнав ся про Шевченка та про його твори усього того, що він давно повинен знати. Країна пора познакомити нашого простолудина з тим велитним словом і діла, з тим народним мучеником і неустрашимим борцем за долю „меншого брата“!

Тут подаємо імена п'ятнадцяти членів „Шевченківського Комітету“.

1. Осип Стеткевич, предс., New York.
2. Петро Ярема, касієр, „ „
3. Антін Цурковський, секр., „ „
4. о. Николай Пилгорський, „ „
5. Михайло Клямко, „ „
6. Михайло Угорчак, „ „
7. Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.
8. о. П. Повятиниц, Newark, N. J.
9. Теодозій Касків, „ „
10. Андрей Гела, Jersey City, N. J.
11. Григорій Литвин, Brooklyn, N. Y.
12. Вол. Печерський, Yonkers, N. Y.
13. Василь Левчик, Elizabeth, N. J.
14. Ник. Ваверчак, Perth Amboy, N. J.
15. Іван Шифрян, Passaic, N. J.

Нехай ніхто не думас, що сей комітет зібрав ся тільки на те, щоб збирати надіслані з провінцій гроші, а відтак нібито похвалити ся своєю „патріотичною роботою“... Ні, так воно не є. Сей комітет підняв ся одного, дуже важного діла. Він постановив дати в Нью Йорку, як в митрополії цілих Злуч. Держав, величаві вечерниці в честь Шевченка і на ті вечерниці думас запросити найважливіших Американців з цілої нью-йоркської околиці. Розходять ся о те,

щоби чужинців познайомити з нашим найбільшим поетом, а рівночасно з тим дати їм нагоду пізнати нашу пісню і наші народні звичаї. Відповідно до того уложено цілу програму цих вечерниць. Ось вона:

I. Часть.

1. Передне слово.
2. Завіщанє, Вербицького, подвійні хорі з оркестрою.
3. Деклямація.
4. Огні горять, Воробкевича, хор мужеський.
5. Вокальне сольо або дуєт, з акомпаніаментом фортепяна.
6. Молитва, Лисенка, хор діточий.
7. Відчит про Шевченка, по руськи.

II. Часть.

8. Бють пороги, Лисенка, з оркестрою.
9. Відчит про Шевченка, по англійськи.
10. Сольо-пяно.
11. Козаки, Колесся, хор мужеський.
12. Сольо скрипкове з акомп. фортепяна.
13. Деклямація.
14. Вечерниця, Ніщинського.

Діригенту всіх вокальних точок обяв. п. А. Гела.

Сими вечерницями, які думасмо уладати десь в другій половині місяця лютого, пояснюєт ся причина, чому до того „Шевченківського Комітету“ покликано в переважній часті людей, замешкалих в Нью Йорку і околиці.

Як шан. Читачі бачуть, „Шевченківський Комітет“ взяв на себе добровільно і самоохотно важку патріотичну задачу. До осягнення наміреної цілі потребуєт сей комітет моральної підмоги усього нашої американської суспільности. Ся підмога полягає в тім, щоб як найширше руські круги, особливо мешканці Нью Йорку і найближчої околиці, взяли участь в сім народнім торжестві. Думасмо, що всякі особисті урази та партійні ріжниці уступлять місця справі загальної, всенародній. Імя Шевченка і народна квітність вимагають, щоб кожний свідомий Русин-Українець віддав поклін своєму великому, недосяжому поетові з нагоди 50-літньої річиви його смерті.

Щоб вокальні точки оголошеної више програми вийшли як слід, треба відповідного хору, зложеного що найменше з сотки добре підготовлених співачків і співачок. Хто з нашої співучої громади був знавний комітетові, тому вєслано особіне запрошенє прилучити ся до нашого хору. Хтож з Русинів має яке-такє музичне підготовленє і добрий голос, сього просимо зголосити ся на адресу діригента, п. А. Гела, 184 Hudson St. New York City, а виле ся йому сєйчас з кожної вокальної точки такої голос, яким він співас.

Русини-Українці! Уладжуйте по всіх місцевостях, в кожній руській громаді, на кожнім олейзі, вечерниці в честь Тараса Шевченка, найбільшого нашого поета і просвітителя!

Наша жертвенність.

Американська Русь, побіч своїх релігійних та партійних спорів, займаєт ся в ряди-годи і старокраєвими справами. Свідоміші наші громадяни скликають від часу до часу публічні віча і на тих вічах реферують усе те, чим жас і двигаєт ся наша стара вітчизна. Найбільше інтересують ся наші люди Галичиною: раз через те, що ся частина великої України є під пору осередком усього народної роботи, а по друге тому, що якраз в Галичині походять усі наші найсвідоміші елементи. Про се знають добре галицькі народовці-патріоти і тому вони відкликають ся з часта до своїх заморських братів з горячими покляками пособити їхній праці над освідомлюванем галицького простолудя. Природна річ, що ми не спроможні дати нашим старокраєвим діячам великої помочи моральної, котра і так не багата би їм поглагола... Але помочи матеріяльної, о котру їм найбільше розходить ся, ми не можемо відмовити, хочби вже тому, що нам тут легше і просторійше...

А в Галичині тепер біда. Нашого бідного мужика тиснуть податки, а інтелігентного робітника — лядський обух. Мало є таких людей, котрі, не наражаючи своєї егзистенції, можуть стати до смілого, отвертого бою з „польським братом“. А сей „польський брат“ не дуже церемонив ся з „галицькими варколами“... Дєре з Русина сему шкіру і за сє „операцію“ домагаєт ся ще влячности... Хоч Русин з роду покірний, хоч зносить своє горе з терпеливістю біблійного Йова, — йому таки кінець-кінцем забракло терпцю і він став голосно домагати ся своїх прав. Се мало такий наслідок, що Поляки піднесли страшний крик: Gwalt! Wywieszac ruskieh hajdamaków, bo ojezuznasie kurezy! Русини не налякали ся сям разом сього крику і почали ще завзятіше протестувати проти несправедливої лядської опіки. Дійшло до того, що незавидним положенем галицьких Русинів став интересувати ся весь ливізований світ. А що Поляки боять ся показати своє правдиве, немасковане лице перед культурними народами, то перестали трохи верещати, але за те взяли ся до Русинів з вишого боку. Стали твхцем закладати по коріню руських сєлах свої лядські школи, віддаючи управу свх шкіл в руки загорілих швехіпольських учителів, котрі ще доси знуцають ся над руською дитворою за кожне руське слово.

На вид такої махлявельської політики стрепенула ся уся галицька Русь і запалала великим огнем гніву і обурєня. Та що влєш з лядськими завойовниками, коли за ними ставуло муром ціле австрійське правительствє! Навіть євобололюбні Чехи та ливічні вероєви Поляків — Німці най-

шли ся по їх стороні! Ну, нема радє... Така вже та політика...

Бідним Русинам лишила ся покєщо одна-одинок дорога: закладати приватних українських шкіл. І зрозумів руський нарід потребу рїчної школи. Хоч винищений до край високими податками, хоч прикривав грішне тіло латаною сорочкою, — складає обильні жертви на рідну святую науку і тіпуть ся бідолаха, що ось-ось, а виплинемо на верх і зливуємо свєт своєю питомою культурою.

Зрозуміла мабуть і наша Американська Русь незавидне положєнє своїх галицьких рідимців. І у нас, Богу дякувати, збирають ся датки на фонд рїчної школи в Галичині. Є і у нас щирі патріоти, котрих горе старої вітчизни лежить на серці.

Не потребуємо мабуть загірвати наших американських земляків до щєдрих жертв на старокраєвї народні цілі. Кожний має свій розум і своє серце і кожний поспішить радо з матеріяльною помочю галицьким братам-чорноробам. „Даючеє рука не оскудієт“ каже стара прислів'я і хто подаєт помічну руку побєдєчому, сей удостоїть ся великої слави у Бога і вічної чєсти та слави у людєй. Не будьмо-ж, брата-рідимці, тверді і байдужні до потреб старої вітчизни! Вона нам відвєдчить ся колись і запам'ятає, що ми були не тільки її вірними сивами, але і добродіями!

Всякі жертви просимо присилати на адресу „Свободи“, 184 Hudson St., New York, N. Y., бо від нового року почавши, ми не будемо містити ніяких виказів з жертвованих датків, котрі не перейдуть через наші руки. Се нам потрібне кождє для свіденції, щоби можна було знати і в кінці кожного року докладно обчислити, яку квоту жертвує наша рідна вітчизна своїй старій посестрі.

До відомо Пов. Членів Р. Н. Союзу.

Подас ся до відомости, що під \$ 251 Р. Н. Союзу, слідуючі відлізистали вичеркнені з членів Р. Н. Союзу: Від. 47 Ambridge, Pa.; від. 62 Duulo, Pa.; від. 84 Canonsburg, Pa.; від. 158 New Kensington, Pa.; від. 163 Edmonton, Alta.; від. 232 Hildale, N. H. і від. 233 Passaic, N. J. Дано в McAdoo, Pa., дед. 5, 1910.

Д. Капітула, гол. предс. Р. Н. С.

ВІД ГОЛОВ. УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Розмет за місяць Падолет 1910.

Весь розхід випосить \$13,151.13 Розмет платити 11,522 членів на діле посмертне (кожний по 1.07 цнт.) і 1539 членів на шів посмертного (кожний по 54 цнт.)

Крім того кожний член платити за орган „Р. Н. Союзу“ по 10 центів, на Резервовий Фонд по 5 центів, на Народний Фонд по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 центі, на Еміграційний Фонд по 1 центі. Член на ціле посмертне платити 1.25 цнт. а на половину посмертного 72 цнт. Д. Капітула, гол. предс. А. Шарисов, гол. касієр. С. Ядловський, гол. секр.

ЕВГЕНІЙ ГРЕБІНКА.
ЧАЙКОВСЬКИЙ
Роман з козацької старшини.
З російського перекладу
КІЄВОФОНІ КЛИМКОВИЧ.

(Дальше)

Кітли перестали бити, дзвони замовкли.

— Я скликав вас на раду, добрі молодці, запорозьке товариство! Як ви присудите, так сему й бути.

— Раді слухати! — закричали козаки.

— Вам звісно, панове-молодці, що Бог взяв у нас військового писаря. Так Богови завгодно, против Нього не впрешся! Жив чоловік і вмер, а його місце завжди живе: інший чоловік живе на нього. Так і ми вмиремо, а після нас будуть жити!

— Правда, батьку! Розумно сказано! — відзивалося в гурті.

— От і в нас тепер осталося місце військового писаря; виберіть, панове-молодці, гідного чоловіка.

Козовий супокійно став, опершись на булаву, а між народом пішов говір; сотні імен, сотні прізвиськ давалися чути в різних кінцях; не було згоди. Довго стояв кошовий, наконець підняв булаву, махнув, і говір перестав.

— Бачу, — сказав кошовий, — що діло трудне: Іванови хочеться Петра, Петрови Грицька, а Грицькови Івана, і чия правда? Діло темне, в чужу голову не влізеш. Як би спір о храбрості, о характерстві, зараз би й рішили — се діло видне, — а писемність не по нас...

— Правда, батьку!

— Чи хочете, панове-молодці, я вам покажу писаря. Вчора прийшов до нас, у наше товариство, попович з Пирятина, а з ним говорив учора і дивувався його розумові. Сам Бог його прислав на місце покійного; виберіть його — і не буде ні по чийому, а буде по волі Господа.

Олексій слухав, і своїм ухам не вірив.

— Хитра собака наш кошовий! — шептав йому Микита, підховаючи в бік. Між-тим народ заговорив:

— Та він молодець, — кричав один козак, — не задумається над Михайликом!

— А який характерний! — продовжав другий.

— А як грає на гусях і на бандурі! — підхватив третій.

— Заморив нас танцями у Варки в яку!

— Лучше сей, хоть я його й не знаю, к пройдоху Стус! — кричав четвертий...

Говір став від часу ставав ся сильнішим, згіднішим, і як-раз полегіла разом в гору шапки: Олексій Попович був вибраний на військового писаря. Таки тут, на площаді, надягли на нього почотну одягу, привісили до боку шаблю а до пояса військовою чорнильницю, і зкупі з куріпшими отаманами і иншого заплетено повели на снідале до кошового. Простому народови заставили на площаді нечепити волів і бочку горілки.

Після сніданя всі розійшлися; кошовий оставив писаря за-для занятія по військово-м ділам. Коли вони осталися самі, довго кошовий дивився на Олексія і сказав:

— Олексію! хиба ти не пізнаєш мене?

— Давно пізнав, та не знав, як прирати ся до тебе.

— Ну, обійміться, старий товаришу! де ми зійшлися з тобою!.. Памятаєш пев? бистроку Настю? га?

— Памятаю, Грицьку! А як злилось ачальство, коли довідалось о твоїй теці!

— Не вже-ж?... Я думаю...

— Сказали, що ти знаєш ся з нечестивою силою, а без ньой не виломав би ріпотьку. І в голову не прийшло, що я підпитував її...

— Вік не забуду твоєї услуги... А Настя хто?

— Три дні плакала, на четвертий потішилась, а на пятій виийшла за того-ж магїстра, що посадив тебе в карцер.

— Видиш, погана! та я об ній більше й не думаю... Розкажи мені лучше, як ти сюди попав?...

Олексій зачав говорити.

— От наш кошовий трудящий чоловік, — говорили за вечерою по куренях козаки, — з ранку до самого вечера займав ся з новим писарем військово-ми ділами; писар у нього й обїдав.

А в кошового в увесь сей день о військово-м ділах і помину не було. Олексій розказував свої пригоди, як він попав у Січ і т. д., і ріпотьку заявив сильне бажання вмерти. Козовий потім його, обїдав при нагоді одудувати у полковника Тавла, а між иншим сказав, що незабаром буде сьвітлий вимір відзначити ся і, заслуживши славу херобового лицаря, особисто прочити о руку де чки полковника.

— Во — додав він — за днів кілька ми випранимо ся морем паливи кримські береги. Наші шипунки звістали, що хан

хоче напасти на Вкраїну. Ледви зазнаємо, що Татаре виийшли в похід, ми на чайки, і мов сніг на голови, впадаємо на Іхні городи і села. А до того часу ти займи намет військового писаря; він отут рядом із моїм кошем! тобі тепер, яко старшині, не пристало жиги в курені... Та при людях не показуй на вид, що ми давні приятелі: Запорожці дуже підозріють, а тоді я мало можу зробити тобі пожиточного, не наражаючи втеряти свою власть. Ну, прощай Олексію!..

Старі приятелі обнялись і розсталися.

IX.

Веде мовч, пустячний жителю,
Святой акакорет...
В Шуковській.

Ніхто в Пирятині не догадував ся, куди дів ся Олексій попович. На другий день найшли на березі Удая порожній човен; в ньому лежала Олексієва шапка, і всі рішили, що він утонув. Донесли об сїм полковнику Іванови.

— Коли втонув, так шукайте собі иншого попа, — холоднокриво одвічав полковник, а сам під вечір зовсім своїм двором виїхав в Лубни.

Неділі дві після повороту полковника в Лубни, приїхав туди старий Запорожець Касян. Він уже не жив на Січі, а сидів де-сь в степу зми́вником, по старій привычці займав ся охотою на Великім-Лузі і привозив часами в Гетьманщину шкури з видри на так звані кабардинські шапки, котрі були в великій моді на Запорожю, і з наслідванню дуже вважалися на Гетьманщині. Розпродавши свій товар і ку́пивши де-чого в Лубнах для домашнього хозяйства, Касян вертав ся до дому.

Запорожці ніколи не їздили ніякими возами; але-ж везти всякі об'ємисті річі верхом було Касянови не вигідно. Касян купив у Лубнах „бїду“, се-б то візок на двох колесах, запряг в голоблі осідланого коня і поїхав, проклинаючи за кожним штовхом дурну возову їзду.

— Покарав мене Бог проклятушими голоблями! — ворчав Касян, — давлять коня в боки, та ще й розважують ся. Ну, бурій! ну, старий! покарала й тебе лиха година! буди ми, бурій, з тобою молоді!.. Ой-ой! погана трясучка мов кулаком у бок хватала. Ну, бурій! Дніпро не далеко, напою... Чи так, бувало, їздим в старину? Знов розважалося! тьфу на тебе, скаране, справжня бабська їзда; молоде-б тільки возити... Стій, бурій!..

Касян привязав голоблі до хому́та, щоб кріше, затягнув зубами вузол, і проворчав:

— Чого й треба? справдешний галмуцький вузол! після сього хиба колача й захочеть ся, проклятій голоблі!

Сїв на бїду, весело махнув нагайкою і засьпівав:

Славно жить на копу,
Я землі не пашу,
Я трави не копу, —
А парчу все нощу,
Сидлю золотом.
Тра, ла, ла, тра, ла, ла!

— Ех бурій! терпи! Дніпро недалеко!
На війну не пучу,
А на смерть колючу,
Без війни я скучу,
Та скучу, як хочу,
В свою голову!..
Тра, ла, ла, тра, ла, ла!

— Здоров, дядьку! — зазвучав чистий приємний голос з візком.

— Тьфу на тебе, нечиста сяло! як чоловік з заду підкрив ся!.. Здоров, хлопче!

— Я не підкрив ся, дядьку, а скавав верхом; можна-ж тобі було не чути?

— Тут не до того, щоб прислухувати ся; прокляті голоблі так і розлазять ся, мов живі раки з горшка; так змучиш ся, змучиш ся...

— Що й пісню засьпіваєш.

— О го! який острій! і пісню засьпіваєш... Або що? тут степ, а в степу воля: сьпіваю, коли хочеть ся...

— Не сердясь, дядьку Касяне, я за-жартував тільки. Коли хочеш, і я з тобою засьпіваю.

— А ти по чім знаєш, що я Касян?... може я Демян або Митрофан...

— Як не знати! тебе всі Лубни знають: в тебе мій дядько купив собі шкуру.

— А зась йому, твому дядькови, ходати в моїй шкурі! нехай свою носить...

— Е, дядьку Касяне, ніби-то я сказав: твою шкуру! Звісно, купив зьвірину шкуру, того зьвіра, що на зарінках раки їсть. От у мене з нього шапочка.

— Хороший козак, не знає, яку шапку носить!

— Не до того було в перш, дядьку, все чив ся, а шаблі в руки не брав. Послухай, дядьку Касяне, ти до дому їдеш?

— До дому в зимівник.

— А Січ далеко від тебе?

— Далеченько.

— Послухай, дядьку! візьми мене з собою в зимівник.

— На що ти мені?

— Погоди, дядьку Касяне! з зми́вника проведе мене до Січі.

— Тебе? до Січі? Та кури стануть сьміяти ся, коли я приведу в Січ дїва-

ка, покляря. Певне хоче вибити дядьку, так ти удрав зо школи і не знаєш куди дївати ся.

— Ні — одвічав козак, потулившись повні слїзі очі, — не лай ся, дядьку, доведи мене до Січі! Дам тобі два дукати; в мене більш нема; я втікаю від немилуної бїди, від смерті... Візьми мене, дядьку, а ні, то кину ся при тобі в Дніпро, — на твоїй душі грїх останеть ся.

— Погоди, погоди... Та хто ти сам?

— Ох! спасибі тобі, дядьку!.. Я... не зрадь мене, дядьку!.. Я... Олексій попович з Пирятина.

— Хрест сьвятій з нами!.. Той сам, що втонув, кажуть?

— Той сам.

— І ти живий?

— Живий!..

— Що-ж за охота тобі блукати ся без причини?

— Слухай, дядьку, тобі признаю ся. Бачиш, я любив, дуже любив дочку полковника Івана...

— Фі, фі, фі! — просвистав Касян, — ну?

— А полковник і застав мене...

— От воно що!

— Я втік і все ховав ся по тростинах, та пробрав ся в Січ, поки тебе не зу-здрів. Поведи, дядьку...

— Скавав: поведу, так поведу. Їдь за мною... Відки-ж ти взяв таку добру одягу і коня?

— Одея моя, дядьку, а коня, грїшний чоловік, укрив. Не сердясь...

— Ось би! Хто не крав де-чого на своїм віку?...

Переїздаючи Дніпро, Касян думав: чим більше живу, тим більше переконуюсь, що дурнішого від баби нема нічого на сьвітї. Як можна полковницькій дочці влюбити ся в такого дїтвака, в школяря? Був би чоловік, здорова, дебели душа, — чому-б лі, а то Бог знає що! Звісно, баба!..

— Що ти ворчиш, дядьку?

— От так, нагадав баб!..

— Та й розсердив ся?

— Тай розсердив ся.

— Від чого?

— Не всім розказувати! Постарївсь, надививсь, жив довго на сьвітї, — вмирати пора!

X.

В часи Запорожя, Великий Луг (се-б то божогній острови і низькі місця Дніпрового берега) був покритий дрімучим лісом; з сього ліса козаки будували великі одномаштові веслові човни, що вміщали в собі з сотні людей і, на вдивовижу мореплавцїв, безпечно переливали на них Чорне Море, являлись нежданно навіть в Малій Азї, грабили, руйнували городи і безпечно вертали ся в Січ. Тї човни були вузкі, довгі, легкі на ходу, і називались чайками, zapewне по своїй бистротї і по тому, що по знадвірних краях з обох боків вони були обшиті смоленими тростниковими оберемками, що їм надавало вид птїць із зложеними крилами, і зупиняло човнови тонути, хотїя би вин і пановивсь водою.

Сьвітлий полудневий вітер бистро гнав по Чорному Морю кілька сот козацьких чайок. Навперед усіх визначувалась чайка отамана з великим хрестиком на машті. Вітер дув рівний, заокругляючи тяжкі паруси з верет, де-не-де залатаних оксамитом і турецькими шалами. Козаки, піднявши весла, спочивали, курили люльки; було парно, полуднішне сонце палило, вітер дихав скарвом, буїць із розжареної печи; кошовий і скілька чоловіка куріпних, розстїгнувши обшивки сорочок, кунали, прислухуючись одностайному шумови і плескови морської филі; військово-м писар лежма перелистував якусь церковну книгу; кермач, старий козак, сидїв на кермі, підносивши ноги і, не спускаючи очей з пінної струї, що бігла за кермою, сьпівав жалїбну пісню:

Де ти ходиш де ти бродиш,
Козацькая доле?
Придавила козаченька
Гіркая неволя!..
О-ох! ох, о-хо!
Гіркая неволя!..

Ані племені, ні роду, —
Тяжко жить на сьвітї,
Ну, хоч просто з мосту в воду!
Доле моя, де ти?

Одїзвалась мов доля
По той бїк Лиману
„Терпи, козак, я ласкаю
Богатого пана!“
О-ох! ох, о-хо!
Богатого пана!

Як раз чайка здригнула, похилилась, парус заплескав по водї, підняв ся, стряхнувся, наче живий, і обстригав всю чайку.

— О-го! — сказав кошовий, вскакуючи бистро на погі, — до долу парус! спускай машту!

В мінуту вправ парус і машта тихо лягла вдовж отаманської чайки; другї зробили так само. Веслярї взялися за весла. На кермі старий козак сидїв як перше, нерухома, і сьпівав.

Доле моя, де ти?
— Бач, як розігралась погода, — загуквав кошовий, — молодецька погода, потїшна погода! А ти, старий хрено, тягнеш бабську пісню, накликаєш бїду на свою голову, чи що? Ну те, хлопці, хором, та веселїш! лучше й робота їде з піснями.

Веслярї переглянулись між собою, прилягли на весла і засьпівали в лад:

Із понизя вітер віє,
Повіває;
Вітер чайочки лелїє
І качає.

Гей, хлопці, живо, живо!
В Січі вино, в Січі пиво, —
Будем спочивать,
Будем спочивать.

Враз у весла! чайка чайку
Обганяйте!
Про Підкову, Налтвайка
Засьпівайте!

Гей, сьпівайте, хлопці, пісні,
Наче птахи піднебесні
На воли в степу,
На воли в степу!

Здавалось, що чайки піїпли на веслах ще бистрїш: вони буїць розумїли пісню, неслись як птїць, сьміло шмигали по филях. А вітер все сильнїшав і сильнїшав; дужче і дужче колихались филі, грубше і грубше накачувались ваги, стовкались, розбивались один в одного, обкидуючи мореплавцїв бризками і піною. Чорне Море, завше готове погуляти, розігралось не на жарт. Воно кипило, стогнало, клекотіло; над водою підняв ся туман від дрібнесеньких капелї; на небї не було ні хмариночки, сонце йшло по небу дивне, аловїше, без промінїв, буїць червона куля. Козацьку флотилїю розметало в різні сторони. Чайки одна другу втратили з виду.

На отаманській чайцї веслярї вибили ся із сил, положили весла; її качало, кидало по филях мов галущку; старшини й козаки зїбрались круг кошового.

— Дивна погода, кошовий батьку! — говорив один куріпний, — видима кара божа! Булаб туча, буря, грїм, дощ, блискавка і инше, — воноб нічого, а то дус, Бог знає відкиля й за чим?... Видиме скарапє!

— Не придумаю, чим прогнївали Бога, — одвічав кошовий, — до церкви ми ходили, пости держимо, вертаємось з лицарського діла: багато ствербїли бісурманських голов, щоб христїанам було жити на сьвітї ширше. Крим довго нас не забуде!

— Так, а за чим же воно дус так страшно, і чого йому хочеть ся?

— Я знаю, чого йому хочеть ся, — перебив кермач, — йому хочеть ся грїпної голови; поки не кинемо в море сю голову, вітер не втихне. Памятаю, давно, ще за Степана Баторія, був на нас такий дощ; кинули в воду грїшника — як сто баб пошептали: разом утихло!

— Що-ж! одному не штука вмерти для слави і добра всему товариству, — закричали козаки, падаючи на колїна, — слухай, кошовий батьку, нашу сповідь; чїї грїхи більші, того і кидай в море!

— Погодїть, — сказав військово-м писар, Олексій Попович, — завяжіть мені, братя, очі чорною китайкою, привісьте до шїї камїнь і киньте в море. Я грїшник; нехай я один погину за все славне козацьке військо.

— Як? — заговорили кошовий і козаки, — ти сьвяте письмо читаєш, народ научаш на добро; не вже-ж ти грїшніший від нас?

— Я лучше себе знаю, братя-товаришцї, тяжкі мї грїхи. Я утік з дому, як злодій, не простив ся з батьківською могилою, покинув безпомощну стареньку матір... Чуєте? Отсе не вітер віє, — се вона плаче на негідного сина!.. Не море клекоче — гремлять її проклони на мою грїшну голову. Не буря підіймає тяжкі филі — се злиха матири колахають море!.. Та чимало ще грїхів на менї!.. Берїть, братя, камїнь, і кидайте мене з ним!..

Олексій Попович надягнув білу сорочку, став на колїна, і отворивши церковну книгу, зачав молити ся. А між-тим вітер став затихати. Козаки зглянулись проміж себе і закричали:

— Читайте, Олексію! читай! твої молитви спасають нас.

Незабаром вітер зовсім стих. Заходляче сонце ясно та веселе глянуло на море, хвилї уляглись, чайки, як птїць, злетїлись зі всіх сторін на знак до чайки кошового, і на ніч пристали віддыхати до невеличкого острівця, недалеко від Лиману. Злічили чайки, людий — і на-вдивовижу всіх, не було ніякої згуби. Тодї з криками радости підняли козаки на руках Олексія, називаючи його спасителем, а після вечерї, за чаркою горілки, зарав аложили про нього пісню, котра й доси живе в устах українських козарів і бандуристів:

На Чорному Морі, на білому каменї
Ясенький сокл жалїбно квалить-проквалить...

Ся дума навіть напечатана між українськими народними піснями, виданими 1834-го року Михайлом Максимовичем.

XI.

На другий день під вечір уся Січ стрічала кошового і козацьку флотилїю: при радісних криках розпоявали наградне срібло і золото; бистро ходили по руках михайлики за здоровле кошового і військово-го писаря; по всіх курїях чути було нову пісню:

На Чорному Морі, на білому каменї
Ясенький сокл жалїбно квалить-проквалить...

І де не прохорив Олексій, летїл в гору шапки, і розлягались радісні кліки.

На вечерю позвав Олексій кошовий.

— На ловця і зьвір біжить, — сказав він входячому Олексїєви, — про пока помовка, а він і тут! От лубенський полковник, Іван, просить нашої помочи. Кримцї провідали, що половина його полку по гетьманському приказу піїшла на лїцьку гранцю, та хотїть напасти на Лубни. Тепер полковник і просить нас, як добрих сусїдів, помогти йому, коли що случить ся нехороше. Так напїши йому, що я рад з товариством помагати йому, нашому братови, одновірцеві, як Бог повелїв — липи коли він віддасть свою дочку за військово-го писаря війська Запорожського, Олексія Поповича. Напїши так скорїш; а підшшу, і віддай отсему посланцеві, — треба кващити ся.

Аж тепер прилядїв ся Олексій Попович до полковничого гонця і радісно закричав:

— Се ти, Герпичу?

— Я, пане військово-м писарю, — одвічав гонець, низько кланяючись.

— А ти його знаєш, Олексїю? — спитав кошовий.

— Знаю, батьку; се дотепнїй чоловік. Чи здоров полковник?

— Здоров, полковник здоров, і його дочка Марина, і всі здорові...

— Чи думав ти мене тут побачити?

— Ніяк не думав; усі гадали, що ви втонувши, ловлячи рибу, і плакали по вас, а ви тут... великим паном. Силен Господь в Сїонї!..

(Дальше буде).

ОРЕЛ І ЖАЙВОРОНОК.

Смутний, невеселий пролітав царьорел понад степами: вже кілька днів не траплялось йому доброї здробчї, — цар хотїв їсти. Люта злість-досада брала його на жайворонків, що вони такі веселі і сьмішчї.

Забажалося орлови дізнатись, чому вони завжди веселі. Бистрим оком алїд хмар уздрїв він одного єрєнького сьвінца, що поволи кунав ся в повітрі і дивенїв, дзвенїв, дзвенїв — про волю, що щастє, про те, як гарно жити на сьвітї. Стрілоу кипув ся орел на жайворонка, але й той побачив його загода й єрєньким камінчиком упав у терновий куц степовий.

Орел теж сїв на куц. Навкруги було так весело, так вільно, але серце царєвє палало гнївом, а очі сипали їскри.

— Ти не лядай ся, — нарешті звернув ся орел до жайворонка: — не затям я за тобою гнав ся, щоб лихе тобі заподїяти. Хотїлось тільки менї дізнатись, чому ви, жайворонки, завжди сьміяєтесь, — неуже ваше жите найкрасше? Аде й нас, царїв степових, часто-густо їсть печаль-туга або люта ненависть на весь сьвіт.

— Царю! — одмовив з гуцавини жайворонок, — ми веселї завжди через те, що щасливі, а щастє наше ось в чим: ми вільні тїєю справжньою волею, що не знає зовсім ніякої залежності; ми всі рівні, — немає між нами ані більшого, ні меншого, ні старшого ні молодшого, ні багатого, ні вбогого. Ти бачиш широкий степ, блакитне небо, ясне сонце, чудш западне повітрє? Кожний з нас може сказати: се все — мов, все — наше, й ніхто не буде сперечатись, бо воно й справдї так. Через те й добрі ми, й немаємо в серцї злости, й нікому не робїємо лихого, бо щасливі, бо маємо все, чого нам треба: маємо степ, що годув нас, маємо ніч, що спати нас вкладає, маємо сонце, що будить нас, маємо небо і запашне повітрє, щоб куцатись в йому: вся та краса абудує в душі нашїй чудовї піснї, й ми сьпіваємо неважалоуц, бо серце наше чисте. Не без того: трапляють ся часом пригоди й жайворонкови, але... не од нас, а таки-ж од вашого брата хаяжак, або від таких, як ти.

Не подобалась орлови така промова, блискавицею засьвітїлись йому з під лоба хилї очі й кріпкі, як галло, гострі пазурї міцно стиснули гіляк тернолу.

Та орел гаразд бачив, що малого не дістанеш в гуцавинї, розсправив шпирокї могутї крила й за хвильну мнїк у високости.

"SVOBODA" (LIBERTY) THE RUTHENIAN WEEKLY Published every Thursday at 184 Hudson Street, New York, N. Y.

Published by The Little Russian Nat'l Union of America. Established 1893. JOSEPH STETKEWICZ, editor 184 Hudson St., New York, N. Y.

K. KIRCZOW, manager 184 Hudson St., New York, N. Y. Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

"СВОБОДА" часопись для руського народа в Америці і орган "Р. Н. Союзу", виходить що тижня в четвер і коштує: в Америці на 12 місяців \$2.00 до старого краю на 12 місяців \$2.00 в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба всегда з гори. Гроші треба посылати в реджістрованим листі, або через експресовий або поштовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дистанте від почтара або агента на експресовім офісі, пішлить на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адреса: "SVOBODA" 184 Hudson St., New York, N. Y. Телефон 7074 Spring.

Донеси просить ся писати лише на одній стороні картки. Донеси, непригожі до друку, нищать ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ ВІЧЕ в Ююарну.

В справі приїзду до Злучених Держав п. Ірини Сичинської, рідної сестри нашого героя МИРОСЛАВА, відбудеть ся дня 18-го грудня с. р. то є в неділю Велике Всенародне Віче у селі Вашингтон ч. 255 (Washington Hall) біля церкви при Court Str., Newark, N. J.

Український Народе! Твій улюблений герой, местний Твоєї кривди, терпіння і ран, коротав свій молодецький вік в станиславській тюрмі. Той, що убив Твого лютого ворога-вандра, не бачив денного світла. Помимо страшних мук, Він не перестав думати про Твоє гірке, незавидне положення і хотів Його тіло заумряс в тівних тюремних мурах, — Його великий дух витас між Тобою. Він устами своєї рідної сестри, що прибула до Тебе, Народе, аж сюди за море, кличе: Чи живеш, мій любий Народе? Чи співчуваєш враз зі мною над нашою співливою неодолю? Чи поборомо ми коли лютого, столетого ворога-вандра нашої рідної країни?... Так відвалясь до Тебе, великий український Народе, Твій герой і витас Тебе на велику і важку раду.

Коліж, робучий Народе, візчувайш дійсно так як Він, Мирослав, кривди своїх братів і сестер там в старім краю, а тут, у Твоєї новій вітчизні, визиск і тиранію невинних капіталістів. — Яви ся численно на се всенародне віче і скажи своє рішуче слово! Нехай ані одного серця, що горить любовію до свого поневоленого народа і до свого улюбленого героя, не забракне на сім народнім зборі! Приходіть всі, а довідасте ся блянцях подробиць про життя Мирослава і про його важку місію свого рідного народа.

Дуже промовляти вільські бесідники. Час о годині ПІЛЕТ.

З цілого світа.

Пару днів тому в столиці Аргентини закінчив ся конгрес, в якому брали участь представителі усіх американських републик. Закінчив ся сей конгрес цілковитим дипломатичним побитом Злучених Держав, сего „вовка в овечій шкурі“, яким дійсно вони являють ся супроти дрібних републик на полудню. Злуч. Державні зі зростом величезного свого промислу, зі зростом своєї державної сили, що раз то більше тратьє свою колишню авреолу оборони всіх поневоленях, а стають з кожним днем подібніші до всіх європейських мілітарних держав, та може навіть і перевищають їх своєю заборою політикою. Последні події, а іменно прилученя Порто Ріка та Куби, забраня Филиппи а особливо теперішній спір з Нікарагвою вказали полуд.-амер. републикам, що найбільшим ворогом їх самостійного розвитку се ніхто інший, як тільки Злучені Держави. І вони порішили за всяку ціну боронити ся проти гегемонії Злуч. Держав так, що на конгресі делегат Венезуелі поставив був навіть проєкт, щоб всі тутешні републики злучили ся в один заціпно-відпорний союз проти Злуч. Держав. В сім самім дусі ведено цілі обряди. І не давниці Злуч. Держави свої забірчі плани проти своїх полудневих посестер так эле маскують, виступають з такою імпергансцією проти них в імя права пиятука, що приміром на 15 тез, які уряд в Вашингтоні последніми днями предложив тутешному конгресови до ухваленя, всего тільки 3 тикають ся по праву красвих порядків а решта 12 мають на цілі виключно тільки еґотистичні інтереси Злуч. Держав в пол. републиках, на зовсім чужій землі. І на тлі сього стремління Злуч. Держав до забраня в свої руки цілковитої переваги над полуднем Америки в недовзі наступлять тут події, які безперечно і для Європи будуть перворядного значіння.

— Не менче захмарений небосклин над нашим найближчим сусідом, републикою Мексик. На дни 1-го с. м. відбула ся там інавгурація Порфірія Діяза на уряд президента. Діяза дійсно можна назвати вічним президентом, позаяк він панує в повнім того слова значінні неограничено над Мексиком від 1876-го року. З залізною енергією, що не угне ся перед найстрашнішим насильством, з неустрашимою волею він вачистив край з гною корупції і продажности. До сімдесяти років минушого століття безважно увага цілого світа була звернена на Мексик, який аж по самісенські уха тонув у довгах а з своїх зобовязань вивязував ся надзвичайно радикально, заявляючи іменно віртелями, що не буде платити, бо не має звідки. Відносини в краю та повага держави були так упали, що свого часу Наполсон III. відважив ся був навіть на авантурничий плян накинути красиці цісаря (Максимиліана), якого народ в коротці знова розстріляв. І Порфірію Діяз в тім положив цілі свого життя, захопивши смілим замахом власть диктатора в свої руки, щоб знищити розпаношувачу ся в краю анархію, знищити корупцію, упорядкувати фінанси та ввести Мексик олять в ряд цивілізованих держав. І він доконав свого залізною кулям і потоками кровя, позаяк надто добре знав своїх співгромадян.

І на дни 1-го с. м. він олять обьяв уряд президента, олять відбула ся його інавгурація, одна велика комедія, як взагалі усі вибори в Мексикку уважають ся лиш комедією. Однак сего разу стало ся трохи інакше: осьму інавгурацію Діяза на президента супроводжали криваві повстання. Народ почав протестувати, почав допомипати ся своїх прав, гноблений і давлений 34-літнім панованям залізного диктатора. І керма держави в руках 80-літнього старця починає дрожати, починає вихолопувати ся, та давна анархія підносить олять голову в краю.

— Горячка мілітарна на яку ходять всі європейські держави та який підлягає вже і Злуч. Держави, починає поволі обхлюпувати і Канаду. Для 2-го с. м. в Отаві, в кана-

дійскім парламенті ухвалено великою більшістю голосів вибудувати власну военну флоту. На разі флоту буде складати ся з чотирох кружляків та шістьох контролредовців. Усі ці кораблі мають бути побудовані в канадійських варстатах, а позаяк таких варстатів до тепер нема зовсім в Канаді, тому уряд почав пертракувати з анґлійськими фірмами в справі побудованя ними варстатів. Проектавані военні кораблі мають бути викінчені за 6-літ і коштуватимуть 10 міліонів доларів. Крім сего в новим роком має бути відчинена академія військова для офіцірів.

Нема що казати: Канада починає „цивілізувати ся“ — в європейскім значінні сего слова.

ДОПИСИ

З Алден Стейшен, На. Небезпечна забава або До чого доводить недорічні американські звичаї.

Від довшого часу не мали ми в нашій парафії нічого такого цікавого, з чим можна би було поділитися з нашою пан. публикою. Богу дякувати, між нами панують з давних часів спокій і згода та християнська любов. За Божою помічю і завдяки чесним, трудящим громадянам доробились ми свого власного масточку. Мясмо свою церкву, школу, сьвященника, дім парохіяльний і цвинтар. Мясмо тут два відділи Союзу і Соединенія і молодечий відділ Союзу, числячий понад 60 членів. Правда, бракує нам ще читальні, але її тяжко заложити, бо наці плеїз дуже порозкидуваний; навіть церква і школа находять ся віддільно від нашої місцевости, в лісі. Наша церква тепер гарно пристроєна, а виглядає здалека наче який красвий монастир. Довгім не мясмо ніяких, а ще навіть можемо похвалити ся гарною готівкою. Хоть сидимо в закутні, ми нині можемо зрівнати ся з першою ліпшою парафією, хочби і в самім серді Америки. Ми собі тепер цілком своїми панамя.

Було би нам дуже добре жити, бо громада примірна і запопадлива, але... ну, деж нема того нещасного „але“?..

Якось перед двома тижнями навістив нас Бог великим смутком. Утрапилисьмо члена нашої громади, бл. п. брата Івана Рудавського. Дня 24. м. м. на Thanksgiving Day, або — як декотрі кажуть — Chicken Day, коли бреха не робила, викликали пок. Рудавського його товариші з дому, щоб десь там коло сальону (корчми) стріляти... кури. А що се було коло сальону, то не без того, щоб там були всі натше... Мали з собою кілька рушниць (нупок) і разом з анґлійськими „джентельменами“ зачали стріляти. Почали спершу пробувати, чия рушниця ліпше бе і... спробували. Нерозуміючий ся на стрільбі, або може цілком паний Американець-Анґлік, накладаючи в пушку набій (патрон, — випалив нашому братови Іванови в ногу так сильно, що ногу цілком обірвало. Нещасного Рудавського відвезли сейчас до шпиталю, в Нантвикок, а що сей шпиталю можна би порівнати з ятьою, а його докторів з різниками, — то нещик Іван не вийшов вже звідти живий. О год. 8-ій вечером забрала ся лікарі до операції, а до 8-ой рано сарака Рудавський минув ся. Скінчив своє життя в великих муках; не мав бідачико навіть до кого слова промовити, хоч мав тут численну родину, котру за свої тяжко запроцьовані гроші до Америки постягав і нею по батьківськи опікував ся. Дуже по християнськи поступила собі родина покійника, нема що казати... Тіло нещика забрала до дому і тут через два вечери т. є. в п'ятницю і суботу правив ся парастас і читала ся псалтиря. В неділю по полудни відбув ся величавий похорон при участі двох сьвященників, місцевих братств і великого числа народу свого і чужого. Ця надгробній проповіді, виголошеній о. Миском, нарід заливав ся горячими слезами, бо прощав ся на віки з чесною і трудою людиною, з добрим, примірним громадянином.

Покійний Рудавський походив з Волтупова Сляцького пов. в Галичині. Прожив всего 37 літ і оставив по собі біду вдову і маленького чотиролітнього хлопчика. Як чесна і порядна людина, належав через довший час до Союзу і до Соединенія, а бувши минушого року церковним касіером, трудив ся щиро для цілої громади і придбав немало маєтку для Матері-Церкви. Бувши майнером, ратував своїх старих родичів і рідню, а поза тим заощадив і собі неезгірше майно.

Чиж в виду того треба дивувати ся, що такого примірного чоловіка оплакувала уся наша парафія? Чиж не мали ми причини жалувати, що так марно зійшов пок. Рудавський зі світа? Та що впало — пропало! Най Бог потішить і благословить біду вдовицю з маленьким сиротятком, а пок. брату Іванови нехай сотворить вічну пам'ять!

Братя Русини! Чи нещасте, яке лучило ся пок. Рудавському, не навчать вас нічого? Чи не бачите, як марно пропадає людське життя при пустях американських забавах? Або се перший такий случай, або може последний?.. А кілько то мяне ся наших людей, а кілько стане досмертними каліками в один такий Fourth of July (4. липня — сьвято независимости Злуч. Держав), або в такий Chicken Day і в інші американські сьвята?! Коли то вже раз покінємо наслідувати глухих Американців з їх смертельними забавами? Коли то вже раз навчимо ся ми шагувати вільні від тяжкої щоденної роботи хвилі? Коли то ми, замість летіти до сальону та до пустої забави, посидимо собі коло своєї жінки і коло своїх діточок у своїй власній, тепло огрітій хаті? Коли то ми замість килішка або шклянки, возьмемо до рук позиточну книжку або газету? Коли то ми, замість грати в пулі (білярд), підемо до своєї матері-читальні? (Де нема читальні, там її треба заложити!) Таж наша читальня дасть нам більше духового корму, ніж та, де стоїть широкий, зелений стіл з кульками!..

З нашої читальні не виходилаб ми на чотирох ногах так, як виходимо з тої, де на великій шибі написано великими буквами: BAR!..

Ой час би то вже час прийти до розуму! Час запаанувати над своєю паскудною, мерзеною натурою! Час би вже нам не ходити тими блудними дорогами, куди ходять американські шумовини, а йти туди, куди нас веде правдиво культурна інтелігенція Америки! Тоді ми не будемо за що будь і через що будь класти своє життя в жертву сирій землі! Опам'ятаймось, братя-родимці, бо гріх у Бога, а нещасте і лиха пам'ять у просьвічених людей!

Один з громади.

З Нортгемптон, Па. Як існує парохія нортгемптонська вже довгі літа, так з малими вайтками часу, мож сміло сказати, спала вона на поли просьвітнім. За цілий час свого життя-буття мала вона щось 2 віча просьвітні, а о представленю, о хорі, не було й мови.

І коли чоловік запитає себе самого, що за причина сему була, то насувась гадка: або нарід скрайно темний, або не було кому зайнятись тим, або заряд парохії був якийсь самодержавний та ворожий усякій народній просьвіті.

Що до першого, чи нарід скрайно темний, то після мого спостереження — сказавбим противно. Ту нарід просьвічений більше може, як денде. Ту мож легко знайти багато людей старших і молодших, котрі вже в старім краю виступали по сценах, співали в хорах, декламували, а є і організатори, котрі, говорячи по вічах в старому краю, отворили очи неодоному закріпощеному братови.

Більше правдоподібна друга причина, що не було кому тим як слід зайнятись, бо до віча, представленя, хору, треба добре потрудитись, неваз і ві страгою свого здоровля. Але правдоподібно найважійшою причиною було то, що заряд парохії був дуже заскорузлий. Во якже може парохія цвісти на поли просьвітнім, коли в заряд тож входили такі куратори, як кум Гав-рило, котрий раз

з великою варозумістю на свою мудрість, заявив гордо сьвященникови „З вас злий сьвященник, бо що ведати читасте все инше сьвягеліс“... То щож говорити о просьвіті народній, коли церковний куратор таких річий не знає, які відомі добре навіть неграмотному Николаєви. А коли, не дай Боже, трафилась би йому під руки „куцокхоста хронетика“ то хрестить ся більше разів, як перед самим чортом.

Але з хвилею, коли такі „боса“ перестали народови наказувати, нагомість зачали лише слухати, що нарід наказує, тож і доля просьвіти з темної хмари зміняєсь на красний промінь світла, котрий з кожним днем стає яснійшим...

І таж дня 24. паделіста с. р. відбулось в Нортгемптон перший раз представленя „Сатана в бочці“, дальше слідувала деклямація „До Основьяненка“ і хоральні сьпіви. Потім слідував бал на дохід місцевої церкви. При тім треба згадати, що галя на представленя і бал відступив п. Стефан Цап даром, чим багато збільшив дохід церкви. Хоть вступ був по 50 центів, то велика галя була битком набита, а се доказує, що нарід жадний просьвіти, бо як зачувати більша половина людей прийшла задля представленя і сьпіву.

Аматори гивязали ся зі своїх роль дуже добре. Ролою Фоеєки знаменито відограли дівчина, Марія Милко з Алентави. Кождий її рух і сьпів були так вдатні, що коли би ми Русини в Америці мали таких аматорок більше, то певно не повстидалибсьмо ся з виставою перед чужими народами. Василя мірочника відограв Никола Кавімітрик, Хому — Петро Будзан, Медового — Ілько Нагорний. Як на перший виступ, грали ті молодці дуже добре, що заохотило нарід і до дальших виступів. І як до того першого представленя годі було знайти всіх аматорів, так тепер без числа зголошувсь до нового представленя.

Вірш „До Основьяненка“ віддеклямував Антошко Шмігельський. Коли деклямував, мож було сейчас пізнати, що се вже старий, а добрий декляматор, бо справді гарно і врозуміло віддає сю трудну деклямацію. Хор, котрий доперва існує три місяці, вивязав ся також добре, що мож було пізнати по гримках оплесках людей на галя.

Коліж так іде до доброго, то порестаньмо ділитись на ліпших і гірших. В кого щиро-руське серце, працюймо всі разом, бо нам не треба крикунів, але щирих робітників на ниві просьвітній. Не ділим ся на Галичан і Угорчан, бо ми діти одної великої Неньки, ми обопільні невольники, що коротасмо свій вік на чужині, втікаючи перед кайданями ворожих нам народів, Поляків і Мадярів. В старім краю кричимо: „Закнукули нам школи перед хлопською дитиною, а руки скували перед самобороною, годі жить на світлі бідоному сиротині!“

Але тут повна свобода, „фрі контрі“, кайданів нема! Тут поважи, руській народе, що ти варта! Чи оправді ти жадний просьвіти, чи може той твій крик за просьвітою в старому краю, то лиш пустий гомін, котрий несе вітер у безкрає поле. А коли, місто взятись до праї просьвітної, будемо сваритись, то скористає з того наш лютий, коєматий ворог — Москаль. Він воаьмо нас в свої пазури, а тоді будем каятись — але вже запізно.

Для того, братя Нортгемптонці і в околиці, користе вступили одням пальцем вапної ноги до просьвіти, вступайтеж і цілою ногою! Горайте ся до читальні „Просьвіти“, випочкайте книжки, аби та читальня не була мертвою, але живою. Каяте об землю темнотою! Беріть примір з інших просьвічених плеїзів, возьмім си до праї, щоб з часом ми самі стали приміром для других.

Громадянин.

Русьні парохії позірі! Різдвяні сьвята надходять; пошарайтесь завчасу о ковертки з написом: „Різдвяний дар Юсу“ з гарним обравком: \$2.00 за 500 штук. (80-51) Ruthenian Books Importers 710 S. CARSON ST.

В читальні.

Дальші три засідання читальняного ведлду відбули ся за порядком в присутности пароха і учителя. Св'ященник пояснив кождому виділовому обсяг його діланя і його права та обовязки. Учитель підняв ся оснувати читальняний хор і аматорський театральний кружок. Ухвалено закупити до читальняної бібліотеки кілька сот популярних книжок різнородного змісту до виписування членам і кількадесять творів наукових для них, що схотять підготувати ся до великих рефератів та відчитів. Учитель зажадав кілька долярів на сироваміжене пот для хору і на театральні твори для аматорського кружка.

— А мені мусите купити порядну палицю! — сказав читальняний голова.

— Палицю?.. На що вам палицю? — питає здивований св'ященник.

— Як то на що?.. А з чим буду ходити по руських домах зганяти людей до читальні?..

— Та се вже послідна евентуальність... Але я думаю, що люди будуть ходити до читальні і без такої "принучої" принуки... Се буде залежати від того, о скільки ми зуміємо заінтересувати читальників своєю роботою.

— Знаєте, отче, чим ми їх найбільше заінтересуємо? — відозвав ся Петро Ворона.

— Чим же то таким? — скажіть!

— Принесім тут кождого вечера пару галонів віски і кілька боцлок пива, а наша велика сажла не помістять у собі всіх охотників...

— Чудова гадка! — сміяв ся Кульчик. — Мало заходу а величезний успіх... Що там книжки!.. Шклянка грунту!..

— Прощу о голос! — перебив бесіду голова секретар Скоробогатий.

— Говори татів сину! — згодив ся Кульчик, кивнувши головою в сторону Скоробогатого.

— Я поставив би внесене, щоб наша читальня не бачила ніколи алкогольничих напитків!

— Чуєте, панове, що сей парубік пропонує?.. Він хоче скасувати звичай наших батьків!.. Я, голова читальні, стою на старім... Нехай буде, як було!.. Проживали намі "славні" предки свою рідну землю, прощимо і ми усю своє майно і усю нашу честь!.. Чи не знаєте слів нашого "національного гимну": "Як заведем, брата, коло столу... бо там в нас не дадуть горівки... піймо, брата, піймо аж до два"!.. А друга наша пісня як каже? — не знаєте?.. "Без тебе, мила сивуха, не хочу жить, ах ні, ні!" Або та я пісня, що пани співвають: "Гейже до чарки, мій брате!" — Я не позволю змінити стародавніх руських звичаїв! Протестую!..

Немалосердно глузував з руської бувальщини старий Кульчик. Клив собі з веселих наших пісень і брав на глум весь "танцюристий рай" св'ятої Руси... Його слова падали тяжким оловом в серця невеличкої громадкі прислухних слухачів, з котрих кождий свідів у лавці мов прикований, слухавши очи до долу.

Хвалица прикрої мовчанки.

— Ой, се прокляте піянство — загворив по павлі Дмитро Нитлич — кілько то лиха нанесло воно нашому народові! На чім би ми нині стояли, якби не ті проклятуці напої!

— Та се правда, що піянство загубило народа, — говорив Юрко Скрутний — але як нашого брата відовчив від того поганого налогу, коли він з'явив ся з тим від колески.

— Якжеж можна увияти собі руське весіле, або хрестини, або похорон, або яку небудь іншу оказію без горівки і пива? — мовив Володимир Червий.

— Я вам скажу, панове; — забрав голос учитель — вининути всякі трунки з якого небудь руського товариства — се поки-що неможливо. Наш чоловік мусить завжди випити що небудь за честь здоров'я... Як не може випити "за здоров'я" то не "на погубель" ворогам... Я думаю, що в нашій читальні треба було уладити від часу до часу якусь гостину. Гостина без випитку — скучна річ; скучна вона особливо для тих, котрі без брєвкату пікла не зміють забавляти ся.

— Так ви стоїте на тим, що без віски і пива не обійдеться ся? — питає здивований Кульчик.

— Я зовсім не маю на думці віски і пива!

— А щож маємо пити?..

— Ми можемо заложити собі чайню.

— Чайню?.. а се що так? — дивувався Максим Цв'іркун.

— Чайня, то таке місце, де люди сходять ся у вільнім часі і пють чай або — як деякі кажуть — гербату.

— А що ви на те, духовний отче? — звернув ся Кульчик до свого душпастиря.

— Мої дорогі! — відповів св'ященник — Я сиджу ось тут майже без руху і прислухую ся з зачудованем вашій інтересній бесіді. Не можу вийти з дива, звідки ви набрали ся тої якоїсь рішучости і таких здорових поглядів. Що-до напитків взагалі, то ви мене знаєте. Я не вживаю ніяких алкогольничих трунків і вони мені особисто дуже осоружні. Що ви всі стали такими завзятими ворогами триїливих, убіячих напоїв, то я своєю волею дивую ся і уважаю се за якусь особлившу ласку Вожу, котра на вас зішлала і вас вразумила. Про наліг піянства і про його страшні наслідки у нашого народа говорив я не раз на проповіді, але моє слово... ну, ви самі знаєте... я не можу похвалити ся великими успіхами... Нарід вальяєт ся по корчмах, як і давніше вальяєт ся і пропивав своє майно, як і давніше пропивав. Бог мені свідком, що я жалую наших бідних людей і молю ся о їх навернене. На пропозицію пана учителя я пишу ся обом руками. В старім краю я бачив такі чайні по селах і бував у них частим гостем при всяких нагодах. Наші селяни дуже собі хвалили горячий чай, що чоловіка розігріє, але не запоморчить. І у нас можна чайню завести і нарід до неї притягнути, та тільки треба комусь за се діло взяти ся.

— А відчого намі дівчата? — говорив учитель. — Ми обговоримо з ними сю справу, накупимо потрібної посуду, наваримо горячої води — і вже гостина готова!

— Так, так! Ми вже тим займаємо ся! — потакував радісно Скоробогатий.

— А якже будемо пити сей чай?.. За дурно, чи як? — поспитав Павло Толочко.

— Чому за дурно? — відповів учитель. — За кождо шклянку чаю будемо брати по центі або по два, тай всі видатки звернуть ся, а може й ще заробимо!..

— Так, то гей! — мовив занепокоєний о своєю касу обережний Толочко.

Проект учителя зівстав одногласно прийнятий і порішено підняти сю справу зараз на перших читальняних сходах.

— Якж инші справи маємо ще до полагажєня? — звідував ся у своїх товаришів читальняний голова.

— До мого діловодства потреба трьох книжок, — мовив секретар однакнижка на протоколи, одна на приходи і розходи, а одна на списуване инвентаря — Тай мені треба одної книжки! — доповідав ся касієр.

— А мені справте шафу на книжки! — говорив бібліотекар.

— А мені стіл і крісла! — дамагав ся господар читальні.

— Ой, куме Толочко, — жартував Кульчик — ваша каса в великим небезпеченстві!..

— Не бійте ся, пане старший! — запевняв весело касієр — люди гроші мають... Як буде треба, — до чужих не підем просити!

На таких і подібних розмовах зішли всі три засідання читальняного ведлду. На останнім засіданні уложено програму на неділю. Св'ященник обцяв запросити в церкві всіх читальників на п'яту годину зюлодні, крім того підняв ся сказати пару слів з чогоді перших читальняних сходов. Члени ведлду були надзвичайно вдоволені і подякували сердечню своему пароху і учителеви за пораду та поміч у перших початках їхньої праці для загальноного добра.

КАЛЕНДАР.

Грудень.

к.ст.	Дні	Руські св'ята
15	Четвер	Авакума преп.
16	П'ятн.	Софронія
17	Субота	+ Варвари
18	Неділя	Сави преп.
19	Понед.	Николай Чудотв.
20	Втор.	Амвросія смирск.
21	Середа	Паталія

НОВИНКИ.

** Дня 11-го с. м. містечко Гобокен, Н. Дж. було свідком страшної трагедії. Е. Кенні, що пару тижнів не бачив своїх родичів, приїхав до них в відвідини. На самім вступі вдарив його нелад і страшне змисло в хаті. Вийшовши напротив нього мати заявила, що батько лежить хорий в ліжку, та лікар зажавав з ним бачити ся. Син отже скочив до поблизького складу вугля і казав сейчас принести кіш вугля в хату, щоб затопити. Вертаючи, побачив, що двері зачинені. Почав стукати, просити — дарма. Тоді вивіз поліцію, яка наконей виважила двері. Мати з страшеною фурею кинула ся на прибулних і доперва з найбільшим трудом удало ся їм її покопати. З другої кімнати добував ся певноносимий соух. Тут найдено труп 66 літнього батька у ліжку. Його жер виголоділий собака, вигризши уже ціле лице, а три инші собаки втікли під ліжко. Крім сего в кімнаті, де перебувала збожеволіла мати, найдено знова кілька виголоділих котів. Після оцінки знатоків, небіщик вмер перед якими 7 до 8 днями, а мати рівнож тоді мусіла збожеволіти.

** Бразилія опять мала криваву революцію. Іменно 11-го с. м. батальон морської піхоти, стаціонований на малім острові при в'їзді до порту в Ріо де Жанейро збунтував ся. Восни кораблі і надбережні батерії розпочали сейчас острілювати островь і до вечора положили трупом 200 людей і збунтованої залози, а решта піддали ся. Позаяк гармати з острівця рівнож не мовчали, тому в столиці вибухла величезна паника. Революція вибухнула в наслідок невдоволеня жовнів із своїх офіцерів.

** Таке хіба ще не бувало — яке стало ся перед пару днями в Брукліні. Живе там іменно 77 літній панок, Джекобсон з численною родиною. І одному з членів сеї родини прийшло до голови скликати "спеціальний митинг" усіх найблизших членів родини і завязати із них товариство. А що тут звичайно гадки і діла наступають безпосередню по собі, тоду сейчас вибрано формально увесь потрібний для товариства уряд а для більшої сили і поваги товариство зачартеровано під назвою "Діти А. і Л. Джекобзонів". Товариству членів зовсім не хибув, позаяк самих лише дітей і внуців вписало ся "на першій митингу" 65. Цілею товариства є розселення своїх членів через уладжуване балів, забав і т. п.

** Зелізняк з Лондону до Бомбаю через Львів. З залізничних кругів у Відні надходить важна відомість, що проєтована нова залізниця з Лондону до Бомбаю піде через Вроцлав, Шакову, Краків, Львів, Підволочиска до Баку, а звідтам до Бомбаю. Первісний план був вести ту величезну лінію через Варшаву. Коли би чутка о проведено сеї лінії через Галичину показала ся правдивою, то через Галичину переходила би одна з найголовніших ліній світової комунікації, що безперечно вплинуло би додатно на економічний розвиток краю. Львів і Краків зросли би значно.

** Холера в Бразилії. На англійським кораблі "Арагуаї" який вилнув до пристани в Ріо, узяв до дороги з Європи 22 пасажирів на холеру.

В місті настав череполох. Корабель сеї підано карантинні а подорожні, яким не дозволено висісти, позостають в смертельнім страху перед страшним роєм. Ряд бразилійський з причини тої, що капітан "Арагуаї" осмілює ся вихати до порту з хорими на холеру і тим чином привіз до Бразилії холеру, заборонив на будуче вступу до портів бразилійських тим англійським кораблям, котрі зівставили під командою теперішного капітана корабля "Арагуаї", або на покладі котрого буде лікар тожог корабля.

Корабель "Манасе", який їде з Парижа до Ріо а на яким показав ся холера, зівстав затриманий на острові "Іля Гранде" і підданий карантинні.

** Оригінальна заборона. Одина з малих промисел у Франції досе дуже печально про доміри звірати і тому їм мер в порядку мислю з радою видав таку заборону: "З огляду, що молодіжкі напої громади має звичай віддавати ся в неділі і св'ята після вечерні танців, які претягають ся деколи пізно в ніч, так що куря, гуси та інші домашні звірати не можуть спати, що дуже впливає на розвій господарств, тому забороняємо танці і музику в годинах, в яких домашні звірати повинні уживати спочинку". Молодіжкі так обурені на сям зарядженем, що задумє виправити мерови котячу музику і то пізною ночю, коли не лише домові звірата але й мер повинен заживати спочинку.

** Університетські події з дня 1-го липня с. р. будуть предметом судової розправи в другій половині січня. Розправа буде тривати два місяці. Акт обжалованих доручено вже всім обжалованим. За кілька днів всі реформи проп. акту обжаловани будуть доручені висшому судови алейнійшому. Тимчасом веде ся слідство проти репти руських академіків, інтернованих дня 1. липня на львівським університеті.

** Як звісно, Злучені Держави складають ся з кількадесять поодиноких ставів, з яких кождий має свої особні права. Ся різнородність прав нераз була причиною всяких непорозумінь а колишню посуджила кореспондентви тутешного "Тайме-а" до написаня цікавих спостережєн. Ось наймаркантніші з них: "В цілім Норт Каролайні оголошено поприбняти на мурах і домах подають до відомо, що є злочином пити в публичнім місці. В Савт Каролайні, коли хто хоче яким напоєм покрити свою душу, мусить піти до "Дісенсері" де дістане за гроші жаданий напитек в щільно закоркованій фляшці. Однак випити її може доперва у своїй хаті. В Мінеаполісе вільно під карою арешту переходити в пощерек уліці лиш хіба тільки на перехрестях. В Вісконзін в пультманівських залізничних вагонах не вільно подавати шклянок до води — правдоподібно з обави перед бакциліями. В Індіані загрозив поліцмен сему кореспондентви арештовуванем, коли він сейчас не кине закурєну папіроску. В Вермонт с се грубим переступленем закона, як тось другого "зафундує". В Нью Гемпшр силою обовязуючого права не вільно по 9-ій годні вечером виходити на прохід... Дійсно: Америка се "величавий і славний край", як се впевають бесідники на форт оф Джулай та і відповідно до того має "найславніший" права.

** Китай (Хіні), найбільша держава на земській кулі, що числить до 400 мільонів мешканців, починає вводити в себє різні реформи, а в кінці минулого місяця китайський цар під натиском ріжних партій відкрив парламент.

** Св'яткованє пам'яті Т. Шевченка. Імператорська Академія наук в Петербурзі порішила уладити в лютім прилюдне св'яткованє п'ятдесятилітних роковин смерті Т. Шевченка.

** Дивна історія. В околиці капітолю, в Вашингтоні оповідають собі люди дивну історію, яка обігла навіть усі тушетні дневники. Перед 6-ма тижнями нікий Вілфред Баррон обрав цитрину, при чім глибоко затяв ся в великий палець. У рану дістало ся кілька зерняток цитрини. Рана ся однак скоро загоїла ся, але в пару тижнів по сім — виростає з пальця цитрина. Він пішов з тим до лікаря і сей викроїв скрізьчене зеренце. За пару днів однак повторила ся оиять та сама історія а за дальших пару днів знова по раз третій. Баррон посадив перше зернятко в вазонк і воно росте у гарне деревце; він показує всякому неввіроному Томі се деревце та рану у своїм пальці.

** Експлозія кози. Дотепер в Америці експлодували всякі газы в копальнях, час від часу динаміт, часами навіть і бомби, а тепер починають вже експлодувати кози. І то не якісь желізни, деревляні або зроблені з якогось ниншого матеріялу кози, але такі живісніть кози, з ратцями, рогами і шерстю. А неімовірно се чудо стало ся перед пару днями в Клівленді. Огайо. В кінській стайні компанії Діксан Брюс. заховів кін і вестершнар записав якусь містурку, якою змывано цілого коня. По сій операції відложено дубка на бік. Пілі сій операції приглядала ся цікаво коза і в хвили, коли люди вийшли зі стайні, вхопила губку і з'їла. Видно однак, що містурти не дуже її добре зробили на жолудок бо по сім почувла вона страпну справу, стала при верді з водою і почала пити. Не знати, які хемічні сполуки настуїлися тепер в жолудку кози, досить однак, що в кілька хвилин ціла околиця зістала заалармована грізним гуком, так, що навіть в поблизьких домах повилітали шибі. Здивавані люди кинули ся до стайні і побачили, що не було тут ніякої бомби, але що се експлодувала живісінська коза, з якої не лишив ся ні кусничок. Коза вибухнувши завалила також задню стіну стайні. Дивні дива починають тепер діятися на св'їті.

** В Шікаго. Ілл. живе вислужений воєк. Арнольд Раймер, який досягнув тепер 78-го року життя. І власне тепер його сиве волосє повиннало параз а на його місце починає рости буїне, чорне волосє, так, що старець виглядає наче 40 літній мущина. Лікарі вчать в силі витовкувати сего дивного феномену.

** Похорони А. Толстого. Великий російський письменник, перед смертю висловив бажанє, щоб го похоронити тихо, без гомону, в р... у сеї селі, в Ясній Полянї, в ліску на кургані, де будучи хлопцем любив бавити ся. Се бажанє славного покійника сповнено. Поховано Толстого без поівів і двонів, без ніяких церковних церемоній. Православний синод зажавав відправляти богослужєня по душі Толстого, бо він був викланий а православної церкви. Про похорони Толстого пишуть російські газети отсе: "В понеділок пополудни окреми поїзд зложений в 5 вагонів, виїхав з тілом Толстого до Ясної Полянї. Вівторок о год. 8 рано поїзд прибув на стацию "Засек" і селяни віднесли домовину до Ясної Полянї. Зібрані ся величезні товпи народа. Жалібний похід отвирали селяни, що несли ленти з написами, за ними йшли хори, співвають жалібні пісні, за хороми йшли чотири гаравани з надісланими вінками. В Ясній Полянї виставлено тіло Толстого в коматі, де находить ся велика бібліотека і портрет брата. Опісля величезні товпи населєня дефілювали перед домовиною. Дефілада тривала до 3. год. по полудни а потім взяли домовину на рамена і понесли на місце погребаня. Несли по черзі сини, селяни і студенти. Величезні товпи откружили дім в Ясній Полянї. Коли випрєсно тіло, всі уклали а хори відспівали "вечній пам'яті". Опісля крізь сад, жалібний похід рузив на курган в ліску Афонії, откружений дев'ятьма дубами; на переді йшла депутація, потім хори і вінки, а за довшого вдвоия з дітьми та свояками. Коли похід спинив ся коло кургану, товпи уклали. Відспівано жалібні пісні і домовину спущено до гробу. Богато людий плакало. На могилі зложено багато вінків. Вєсїд не виголошувано ніяких, лише з товпи роздає ся оклик: "Великий Лев помер, нехай живе его дух. Коби его заповіди любови здійєніля ся?" О 5. год. жалібно торжество скінчило ся. — Дім, в котрім Толстой помер, на зарядженє залізничної управи опорожнено і маєт его переміняти в музей. Поміщено на нїм напис: "Дня 20. падольця 1910 р. помер тут Лев Николаевич Толстой". — Як доповієть російські часописи, Толстой змінив і доповнив на якийсь час перед смертю своє заповітанє і всі свої твори записав на власність російському народові. Значнийшу квоту записав секції "духоборній", серед котрих задумував провести останки свого життя.

** В Шікаго 12 літня дівчинка, якої імя держить поліція в тайні, зістала матерю 8 і шів фуна вакучої дитини. Ше два чи три дні перед сім молоді "маті" бавила ся з дітьми залізчача. Зона її слугувала в одній заможній дома Мухомана, на якого спадас вина за се барварство та його жінка втікла і не знала де находить ся.

** Дня 2-го с. м. пана оголосив декрет, який заборонєє усім духовним сирувати який небуть публичний уряд адміністраційний. Духовні, що займають подібні посади, мають їх зрєчи ся до чотирьох місяців від дня оголошеня декрету. Що власиво розуміти треба під адміністр. публичними урядами, на раї не знати та треба заждати, аж насис повний текет декрету.

** Як звісно, в Шікаго вже більше як місяць тягне ся страйк 40.000 кравців. Від часу до часу про перебіг страйку дістають ся до часописей дуже скучні висті, з яких послідні тут передаємо. Іменно читаємо, що від часу розпочатя страйку, отже за один місяць, наша довгоногі і довгонозуба птиця, бузько, застувала 500 разів до хат страйкарів, обдаровуючи їх 500 здоровими дітьми. Комітет страйковий денно розділює 7.500 порцій молока для дітей, 9.500 бухонів хліба та 3.500 фунтів муки. В наслідок величезної ріжнородности національностей страйкуючих, иньші роздвані справи сьт, вельмі ріжнородні. І так Італійцям дають томатї, макаронї, спаргеттї, кози злива Славяне волять кружє, горох і картоп.

** Дня 12-го с. м. равнісно зиниш пожар положєну на розі 14 вулиці і 3-її евлі "Таммані Гол", головну кватіру ньюйорської демократичної партії того самого імени. Шкоду обчислюють на 25 тисяч; славні портрети пощередних демокр. президентів на щастє вратовано.

Хто не уміє говорити по англійськи а хотів би мати доброго помічника до науки нехай навчаєт сої Русько-Англійський ТЛУМАЧ

Хто не уміє говорити по англійськи а хотів би мати доброго помічника до науки нехай навчаєт сої Русько-Англійський ТЛУМАЧ

Хто не уміє говорити по англійськи а хотів би мати доброго помічника до науки нехай навчаєт сої Русько-Англійський ТЛУМАЧ

Хто не уміє говорити по англійськи а хотів би мати доброго помічника до науки нехай навчаєт сої Русько-Англійський ТЛУМАЧ

Хто не уміє говорити по англійськи а хотів би мати доброго помічника до науки нехай навчаєт сої Русько-Англійський ТЛУМАЧ

Хто не уміє говорити по англійськи а хотів би мати доброго помічника до науки нехай навчаєт сої Русько-Англійський ТЛУМАЧ

Хто не уміє говорити по англійськи а хотів би мати доброго помічника до науки нехай навчаєт сої Русько-Англійський ТЛУМАЧ

Хто не уміє говорити по англійськи а хотів би мати доброго помічника до науки нехай навчаєт сої Русько-Англійський ТЛУМАЧ

Хто не уміє говорити по англійськи а хотів би мати доброго помічника до науки нехай навчаєт сої Русько-Англійський ТЛУМАЧ

Хто не уміє говорити по англійськи а хотів би мати доброго помічника до науки нехай навчаєт сої Русько-Англійський ТЛУМАЧ

Хто не уміє говорити по англійськи а хотів би мати доброго помічника до науки нехай навчаєт сої Русько-Англійський ТЛУМАЧ

СПРАВИ „P. H. СОЮЗА“.

Покровитель і почетний член P. H. С.:
Іх Пресвя. Стеф. Сотер Ортинський,
перший руський Єпископ в Америці.

Головний Уряд „P. H. С.“ на роки
1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, R. 9, Box 8, Butler, Pa.

Председатель:
Дмитро Канігула, McAdoo, Pa.

Місто-председателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-председатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey
City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey
City, N. J.

Касієр:
Алексей Шаршюк, 524 Pine and
Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Евген Гвоздик, Scranton, Pa.
Теодозій Касків, Newark, N. J.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Матренко, Oliphant, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добош, Lansford, Pa.

Організатор:
Ілько Моравень, 1441 Emma Street,
Chicago, Ill.

Редактор:
Осип Стеткевич, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Управитель друкарні:
Константин Кирчів, 184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

Головна Канцелярія „P. H. Союзу“
находиться під часлом 123 Sussex
Str., Jersey City, N. J.

ВСТУПАЙТЕ ДО P. H. СОЮЗА!

„Руський Народний Союз“ — приймає членів до 45 літ життя.

Вступне після літ.

P. H. Союз платить:

В разі смерті члена класи „А“ (ціле посмертне) \$1,000.00.

В разі смерті члена класи „Б“ (половину посмертного) \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена класи „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг, або рук \$1,000.00, б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

Семі отень родини в шпиталю божевільних, Союз платить щороку родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ P. H. СОЮЗА.

Звертаємо нашу увагу на Секретарів, щоби не прислали декларацій без вивчення свідомства лікарського, яке знаходиться на другій сторінці декларації, позаяк такі не будуть прийняті. Члени понад 43 літ, мають продовжити метрику або який інший доказ свого віку.

Рівнеж при вивченні декларацій просимо нас те уважати, щоби на декларації було подано, на яке посмертне член хоче нараховувати, перечеркнувши слово ціле або половину посмертне (ого), кілько має він і його жінка літ, імя жінки або якого пниого члена родини, після того, кому член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив, якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або руської віри, бо таких маємо вже кілька.

Член, котрий не вмів писати, має зробити на декларації перим знак хреста, улаючи писати має підписати ся власноручно на обох сторонах декларації.

Місячні справозданя т. є. друки на жовтих картках, з такою адресою нових членів і просячи вивіркувати і приславати через декларації і розмітом.

Від Головного Уряду
P. H. Народного Союзу в Америці.

Ч. 1553 КВІТ \$400.00
на чотирьох доларів, котрі п. Аксентій Телен отримав як посмертну заповому по жєні Кеєні з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Йонкерс, Н. П. 18. надоліста 1910.
Аксентій Телен.

Сьвідки:

о. Д. Добротвор.

В. Печерський.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 12.
Алекс. Трембаєк преде.,
В. Печерський секр.

Ч. 1587 КВІТ \$400.00
на чотирьох доларів, котрі п. Захар Філь отримав як посмертну заповому по жєні Анні з Головної Каси Руського Народного Союзу в Америці.

Скрентон, Па. нов. 25-го 1910 р.
Захар Філь.

Сьвідки:

Гаврило Дзьобко.

М. М. Югас.

Від місцевого Уряду Руського Народного Союзу в Америці. Відділ 229.
М. М. Югас преде.,
Г. Дзьобко секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ P. H. СОЮЗА.

Форд Сіті, Па. Тов. Зап. Січ, від Р. Н. С. 187. повідомляє всіх своїх членів, що дня 18. грудня б. р. відбудеться річний мітинг, на котрий мають явити ся всі члени під карою 50 ц., а урядник 1 дол. Взяв ся довгуючих членів вирівнати всі свої належності. — Ник. Теплий секр.

Дерри, Па. Братство сьв. Івана Хрестителя, від Р. Н. С. 227. повідомляє всіх своїх членів, що дня 18. грудня б. р. о год. 2-й по полудні відбудеться річний мітинг, на котрим мають явити ся всі члени під карою 50 ц., а урядник 1 дол. кари. — В. Баран, преде., А. Королеват, кас.; М. Кухарчик, секр.

Смок Рон, Па. Братство сьв. Георгія, від Р. Н. С. 135. повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 18. грудня б. р. о год. 1-й по полудні відбудеться річний мітинг, на котрим буде справоздане касове і вибір нового Уряду на рік 1911. Неявившийся член заплатить 50 ц., а урядник 1 дол. кари. Котрі члени довгують за 2 місяці, а на сей мітинг не прийдуть і своїх належностей не вирівнають, — зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союзу. — Н. Джмелик, преде., Ант. Клим, секр.

Бівердейл, Па. Братство сьв. Михайла, від Р. Н. С. 126. повідомляє всіх своїх членів, що дня 18. грудня б. р. о год. 1-й зполудня відбудеться в церковній салі річний мітинг, на котрим буде вибрати ся новий Уряд на рік 1911. Кождий довгуючий член має вирівнати свої належності, а хто на сей мітинг не прийде — заплатить 50 ц., а урядник 1 дол. кари. — Мих. Сливка, секр.

Гейзелтон, Па. Братство сьв. Арх. Михайла, від Р. Н. С. 85. повідомляє всіх своїх місцевих і околичних членів, що дня 18. грудня с. р. о год. 2-й зполудня відбудеться в салі читальні „Промісвітї“ річний мітинг, на котрим буде вибрати ся новий Уряд на рік 1911. Кождий член мусить на сїм мітингу безуспішно явити ся, бо хто не прийде, заплатить 50 ц., а урядник 1 дол. кари. — М. Мардьяк, преде., А. Романчак, секр.

Травгер, Па. Братство сьв. Петра і Павла, від Р. Н. С. 32. повідомляє всіх своїх членів, що на річний мітинг вибрано слідуєчих нових урядників: Петро Єленовський, преде.; Іван Фурич, кас.; Іван Фалат, секр. Box 43, Травгер, Па.

Рочестер, Н. Й. Братство сьв. Йосафата, від Р. Н. С. 217. подає до відомости, що на річний мітинг дня 20. м. м. вибрано отсей новий Уряд на рік 1911: Іван Пасушин, преде.; Григ. Тихий, його заст.; Микола Кучній, кас.; Іван Голлова його заст.; Василь Луцишин, секр.; Мик. Кисіль, його заст. Контрольна комісія: Мих. Рудий, Сильв. Гривнак, Ст. Свиріда. Трестієні мастку Братства: Гр. Тихий, Мик. Пилипів, Теод. Муха. Надзирателі хорих: Вас. Наконечний і Микита Васильшин. Організатор: Сильв. Гривнак. — Мітинги відбувають ся кождої третої неділі по першім в парохіяльній салі при Ремінгтон стр. Кождий член обовязаний явити ся на місячні мітинги під карою 50 ц., а урядник 1 дол. — Іван Пасушин, преде.; Ник. Кучній, кас.; В. Луцишин, секр.

Гудзон, Н. Й. Бр. сьв. Йосафата, від Р. Н. С. 273. повідомляє, що річний мітинг відбудеть ся в неділю, дня 18. грудня с. р. о год. 3-й по пол. в Ст. Марія Академі галі, кор. Ален і 3-та стр., на котрим відбудеть ся вибір Уряду на рік 1911. Як також роздасть ся братські відзнаки. Кождий член має явитись під карою 1 дол., а урядник 2 дол. Виправдані будуть ті члени, котрі мусять в сей

день іти до роботи. — Гр. Яремко, преде., Тома Пиндує, секр.

Тейлор, Па. Братство сьв. Кирила і Методія, від 260 повідомляє всіх своїх місцевих членів, що річний мітинг відбудеть ся дня 18. грудня с. р. точно о годині 3-тій по полудні в гавзі п. Якуба Тремка. На тім мітингу зложит ся справоздане касове за року 1910 а потому наступить вибір нового уряду. Кождий член, що неявить ся на сей мітинг заплатить 50 цт., а урядник 1 дол. кари. Член, котрий не заплатить старого дову, буде виключений з Братства і з Р. Н. С. — Кость Кравчук, преде., Мих. Гривій, секр.

Нортгемптон, Па. Бр. Усп. Пр. Богородиці, від 33. повідомляє, що річний мітинг відбудеть ся в церковній галі дня 25-го с. м. точно о 1-й год. по полудні. Справоздане касове і вибір нового уряду. Неявившийся член підлягає карі після статута. Позамісцевих членів звиває ся, аби сейчас подали свої адреси секретарови. — Мих. Петрик Бакс 48, Нортгемптон, Па.

Порт Бунлей, Па. Бр. сьв. Івана Хр. від 223 повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбудеть ся дня 18-го с. м. в церковній галі зараз по Службі Божій. Справоздане касове і вибір нового уряду. Член неявивший ся без важкої причини заплатить 50 цт., а урядник 1 дол. кари. Член залагающий з довгом зістане виключений з братства і Р. Н. Союзу. — М. Бабей секр.

Бравнсвіл, Па. Бр. сьв. П. і П. від 6 повідомляє, що річний мітинг відбудеть ся дня 25. с. м. о 1-й год. по пол. Справозданя касові і вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить 1 дол. а урядник 2 дол. кари. Неявившийся своїх довгів, зістане виключений з братства і Р. Н. Союзу. — Н. Петришко секр.

Миниспорт, Па. Тов. „Запорожська Січ“ від 132 подає до відома, що річний мітинг відбудеть ся дня 25-го с. м. Справозданя і вибір нового уряду. Неявившийся член підлягає карі 50 цт., а урядник 1 дол. Нових членів буде приймати ся до тов. без вступного. — Д. Хоциньский секр.

Сирентон, Па. Братство сьв. Василя, від Р. Н. С. 229. повідомляє всіх своїх членів, що дня 18. грудня с. р. о 1-й год. по полудні відбудеть ся в салі церкви сьв. Володимира річний мітинг, на котрим буде звіт контрольної комісії і вибір нового Уряду на рік 1911. Неявившийся член заплатить 50 ц., а урядник 1 дол. кари. Хто не вирівнає свого дову, не буде мати права голосованя і зістане виключений з Братства і з Р. Н. Союзу. Нових членів будемо приймати без вступного до Братства, а після статута до Р. Н. Союзу. — Користайте, родимці, з доброї нагоди і вступайте численно до нашого Братства і до Р. Н. Союзу! — Г. Дзьобко, секр.

Трой, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від Р. Н. С. 271. повідомляє всіх своїх членів, що дня 18. грудня с. р. відбудеть ся в церковній салі річний мітинг, на котрим буде складати ся касовий звіт і вибрати ся новий Уряд. Будуть полагодувати ся ще інші важні справи, тому кождий повинен на сей мітинг явити ся під карою 50 ц., а урядник 1 дол. кари. Хто вирівнає свої належності, зістане прийнятій назад до Товариства і до Р. Н. Союзу. — Григорій Михаліцький, секр.

Детроїт, Міч. Братство сьв. О. Николая, від Р. Н. С. 176. подає до відомости всім своїм членам, що 17. грудня с. р. відбудеть ся річний мітинг, на котрим буде справоздане старого уряду за цілий рік, і вибір нового уряду на рік 1911. Неявившийся член заплатить 50 ц., а урядник 1 дол. кари. Всі довгуючі члени мають вирівнати свої залежності як також і кари; в противнім разі будуть виключені з Братства і з Р. Н. Союзу. — За Уряд Братства: Василь Кміциньский.

Вест Пулман, Чінаго, Ілл. Братство сьв. Арх. Михайла, від Р. Н. С. 243. повідомляє всіх своїх членів, що дня 18-го грудня с. р. відбудеть ся в галі Кіановського річний мітинг, на котрим зложит ся річне справоздане касове і буде вибрати ся новий Уряд на рік 1911. Неявившийся член заплатить 50 ц., а урядник 1 дол. кари. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої залежності, бо в противнім разі зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союзу. — Адам Стайцер, преде.; Василь Мішкевич, кас.; Вас. Костів, секр.

Сеймур, Конн. Братство сьв. Івана Хрестителя, від Р. Н. С. 18. подає до відомости всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що дня 18. грудня с. р. о год. 3-й по пол. в неділю о год 3-й по полудні відбудеть ся річний мітинг, на котрим буде вибрати ся новий Уряд на рік 1911. Кождий член має вирівнати свої залежності, бо інакше стратить право голосу і не буде мід бути вибраний до уряду. Хто не явить ся на тім мітингу, заплатить 50 ц., а урядник

1 дол. кари. — Йосиф Глюз, преде.; Т. Ковіко, кас.; Александер Смії, секр.

Ст. Луїс, Мо. Братство сьв. Арх. Михайла, від Р. Н. С. 14. повідомляє всіх своїх членів, що дня 18. грудня с. р. о 1-й год. по полудні відбудеть ся в церковній салі річний мітинг, на котрим буде вибрати ся новий Уряд на рік 1911. Неявившийся член заплатить 50 ц. кари — Алекс. Валевський, преде.; Мих. Ридзик кас.; Григ. Кошча, секр.

Барнесборо, Па. Братство сьв. Петра і Павла, від Р. Н. С. 166. подає до відомости, що дня 18. грудня с. р. о 2-й год. по полудні відбудеть ся в словенській галі мітинг, на котрим буде вибрати ся нових урядників. Кождий член має вирівнати всі свої довги, а хто на мітинг не прийде, буде караній. — Соф. Пиц, ср.

Нью Александрія, Па. Братство сьв. Петра і Павла, від 82 Р. Н. Союзу подає до відомости, що річний мітинг відбудеть ся дня 18-го грудня 1910, в галі церковній. Мітинг значе ся о год. 1-й по пол. 1) Справоздане Урядників з року 1910. 2) Вибір нових Урядників на рік 1911. Мусять явити ся усі члени місцеві, а з позамісцевих тих, котрих тикет коштує не більше як \$1.25. Решта членів, котрі знаходять ся в Вест Верджинії, Алегені, Вашингтоні і Іліноїс мають прислати свої належності найдальше до дня 15-го грудня; члени не вповинні повисших розпоряджень будуть виключені з Братства і Р. Н. С. Кождий член, який робить за скеба денебуть беззглядно зістане суспендованій. Позамісцеві члени гроші нехай прислають на руки касієра: Alex Krol Box 176 New Alexandria, Pa. — Уряд Братства.

Буфало, Н. Й. Братство сьв. о. Николая від 127 Р. Н. С. подає до відомости всім своїм членам, що дня 18. грудня о год. 1.30 по полудні відбудеть ся річний мітинг на котрим буде справоздане касове і вибір нового уряду. Член неявившийся заплатить 50 ц., а урядник 1 дол. кари. — Іван Буртинський, секр.

ЗМІНА АДРЕС.

Повідомляю всіх, кого се обходить, що моя теперішня адреса є така:
46-51 Rev. V. Dovhovuch
62 West School str., Woonsocoket, R. I.

Моя адреса тепер така:
48-50 Rev. Elias Kuziw
635 North River st. Wilkes-Barre, Pa.

Інтересованим подаю до відома, що моя теперішня адреса є така:
Rev. P. Poniatyszyn, 244 Hunterdon Str., Newark, N. J. (40-50)

Всім інтересованим подаю до відомости, що моя теперішня адреса така:
A. Wala, c/o So. P. Ry., 1 Broadway, New York City.

Пошукування.

Пошукую свого мужа, Михайла Лашук, родом з Гановець, пов. Роґатин, Галичина. Робив передше в Пенсильвенії, а тепер деє в стейті Нью Йорк. Я приїхала з краю 6-го грудня с. р. і не знаю, де за ним шукати. Хто би про нього знав, або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Настя Лашук, c/o Wasył Greszczuk, 898 Mt. Vernon Ave., Scranton, Pa.

Пошукую Тямка Лесняка. Має перебувати деє в Лорейн, Огайо. Пошукує його відділ 132 Р. Н. Союзу в братській справі. — D. Chocinski, Box 82, Mc Keesport, Pa.

Пошуку свого брата Миколу. Походить з села Луг-Лисятчи, пов. Стрий, Галич. Перше робив в Honey Brook, Pa., а тепер в Філадельфії. За подане його точної адреси заплачу 5 дол. Паміть до: Mike Kubara, 39 Front Str., Verona, Pa.

Пошукую приятельки жити. По близші інформалції писати: „К. О.“ 1802 Emerson Ave., Chicago, Ill.

Дяк з добрим теноровим голосом, уміючий провадити хор, вести школу і улаждувати предетавленія, пошукує посада. Дмитро Добромиль, West Newton, Pa., Box 620. (40-51)

РУСНІКА, Дипломована акушерка
не маючи американського ліценсу заклі новий американського навка. охотно звелікувалася жовничкою в дітях і дитям. Простіт. Вн. Родичів в подібній швакку удати ся на адресу:
МАРІЯ ФАЩІШЕВОНА,
72 1st Ave. 2nd floor, New York City. (40-33)

Допись.

З Дерби, Конн.

По відбувшім ся народнім вічу в Нью Гавен, Конн. дня 20. надоліста с. р. зібрав ся комітет сього віча на особій зборі, щоб набрати духа, сили і охоти до дальшої спільної праці. По короткій нараді виголосив п. Алексей Горбаль з Дерби, Конн. гарну деклямацію про Довбуша. Подібну деклямацію мав також п. Антін Маланчук, один з бесідників відбушого ся віча. Всі присутні, зарптіи горячим рідним словом до любови своєї вітчизни, відспівали грімко „Не пора“, а на останку за старанем низше піднесавого зложили свої датки на український Український Фонд Шкільний в Галичині слідуєчі Доброді: Алексей Горбаль \$1.00; Семен Натуркач, Антін Маланчук і Йосиф Онулак по 50 цт.; Василь Слободзян, Андрий Скворонський, Василь Левчук, Іван Струганець, Микола Шалаган, Микола Салітра, Лев Плацанський, Михайло Мельник, Іван Гуменюк, Лев Яніцький, Віцентій Фігурняк і Михайло Струганець по 25 цт. Разом \$5.50. Сю квоту відослали до старого краю на руки Др-а Костя Левичького, Гинюк, ч. 10, у Львові. Всім жертводавцям велике спасибі.

Семен Натуркач.

СЬМІШНЕ.

Рішене.

Двох поважних горожан Нью Йорку стрігивши ся, почали суперечку, що виходить дешевше: чи що місяця „муфувати“ і не платити ренту, чи лишпати ся довгий час в якісь мешканю і рент платити. Позаяк не могли ніяк згодити ся, порішили предложити справу до розсудження першому подибаному прохожому. Власне надійшов вулицю череватий, який нанок. Сейчас приступили до нього: „Даруйте добродію. Ми тут споримо власне над сям, що виходить дешевше, чи порядочно платити рент, чи „муфувати“ що місяця. Як ви задлюєте ся на сю справу?“ „Даруйте — відказав панок — але я не сьм зовсім компетентний се питане рішати, позаяк в такій справі не маю найменшого досвіду. Вачите, до сей пори я стало все „муфувати“.

Перстень без початку і кінця.

Моя любов до вас, казав він, цілком подібна до сего перстеня: не має кінця.

А моя до вас, — сказала вона, є рівнож подібна до сего перстеня: не має початку.

Сказала, а він встав, стрінув по рух з колін, оховав перстень в кишеню і пішов.

ТАЙНИ ХЕМІЇ.

Наука хемії відкрила множество великого знаменитого корія, яке не було звісне нашим предкам. І показало ся, що се коріє має лічиці свйства і їх легко дасть ся віділіти від субстанцій, шкідливих. Наука хемії також учиць в який спосіб міпати корієні складники всякого корія, щоби діяти до найкращішнійших результатів в припадках недуги органів травленя. Знамените зіставлене лічиного корія знаходить ся в Тріверна Американського Едіксірі Гривоу Вна. Рецету сего ліку улічили наш Уряд і її затвердили сотні практикуючих лікарів.

Се вино поручає ся кождій родині в хворобах органів травленя. Є воно рівнож незвичайно корієне в случаях страхи апетиту, тиснене в жолудку по їді, колики, обструкцію, нервозність, боли голови і ослаблене. По всіх другсторях.

JOS. TRINER.

1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

180 акрова фарма, 50 акрів орного поля, сад, решта ліса; будинок всі нові. Коштує \$3,000; 80 акрова фарма, 25 акрів орного поля, решта ліса; будинок нові; — коштує \$1,200. Обидві фарми суть в добрім положеню; близько церков, школа і шпори; всего дві милі від міста. Паміть на адресу:
E. KUROWSKY
212 E. 25 Str. New York City.

ЗАПОРОЖЕЦЬ красний

на 1911 рік.

Продаєсь демеко:
Books Importer, Box 21, Pittsburgh, Pa.

